

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 246

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, četrtek 26. oktobra 1939

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din. 1.—

Poostrevanje položaja v Prednji Aziji

Konferenca prednjeazijskega bloka in koncentracija turških čet na sovjetski meji — Tudi Finska se pripravlja za vsak primer na obrambo — Med tem se vrača Italija v normalno mirovno stanje — Na zahodnem bojišču se pripravljajo Nemci na večji napad, na morje so pa poslali veliko število manjših in zelo naglih križark

Resna zaskrbljenost v Ankari

ANKARA, 26. oktobra. Po medsebojnem sporazumu in na iniciativo turške vlade je sklicana konferenca zunanjih ministrov Prednjeazijske zveze, kateri prisotni so Turčija, Irak, Iran in Afganistan. Ta zveza je bila sklenjena leta 1937. in je veže skupna obveznost obrambe v primeru napada na katero koli teh držav in strani tretje države. Kakor se izve iz zaupnega vira, je namen sedanje konference prednjeazijskega bloka posvet glede na skupno nevarnost, ki grozi omejenim državam s strani sovjetske Rusije. Razni znaki namreč dokazujejo, da se pripravlja s strani sovjetske Rusije akcija, ki bi pomenila resno nevarnost.

PARIZ, 26. oktobra. »Matin« prinaša vest londonskega lista »Daily Mail«, da Turčija zbira vojsko 300.000 mož na področjih mest Kars in Ardahan na vzhodni meji, to je na pasu, ki ga sovjetska armenska republika zahteva od Turčije na vzhodnem meji. Ti mesti sta bili dejansko armenski do leta 1922. V turškem poslanstvu v Ankari pa izjavljajo, da to vprašanje ne more privedi do preloma prijateljstva med sovjetsko Rusijo in Turčijo, in da se bo dalo rešiti s pogajanjem.

LONDON, 26. oktobra. Chamberlain je izjavil včeraj v spodnji zbornici, da bo Finska s Turčijo z ozirom na spremenjene razmere čimprej ratificiran. Ratifikacija tudi ne bo izvršil predhodno parlament, ampak kralj. Parlament jo bo vzel šele naknadno na znanje.

Finska se je zavarovala z minami

HELSINKI, 26. okt. United Press poroča: Finski mornariški štab poroča, da je v finskih vodah položil morske mine. Mine so položile vse južne in vzhodne meje. V finskih vojaških krogih se to polaganje min kot najvažnejše sredstvo za obrambo.

HELSINKI, 26. okt. Stefani. Agencija »Havas« poroča, da bo finska vlada predložila parlamentu predlog, da lahko takoj razpusti Aalandskih otokov.

HELSINKI, 26. okt. Zunanji minister je dejal novinarjem, da je danes nemogoče reči, kakšen bo konec pogajanj med Rusijo in Finsko.

HELSINKI, 26. okt. Zunanji minister je dejal novinarjem, da je danes nemogoče reči, kakšen bo konec pogajanj med Rusijo in Finsko.

Italija se vrača v normalno stanje

ROM, 26. oktobra. Po doseženem sporazumu med Grčijo in Italijo ter Egiptom, po katerem so se vzajemno obvezale čete z albansko-grške in libijske meje, pripravlja rimska vlada s švicarsko-italijanske, jugoslovanske in turško-italijanske meje. V zvezi s tem umikom italijanske vojske iz Egipta in Italiji delna demobilizacija italijanske vojske.

HELSINKI, 26. okt. Zunanji minister je dejal novinarjem, da je danes nemogoče reči, kakšen bo konec pogajanj med Rusijo in Finsko.

HELSINKI, 26. okt. Zunanji minister je dejal novinarjem, da je danes nemogoče reči, kakšen bo konec pogajanj med Rusijo in Finsko.

HELSINKI, 26. okt. Zunanji minister je dejal novinarjem, da je danes nemogoče reči, kakšen bo konec pogajanj med Rusijo in Finsko.

HELSINKI, 26. okt. Zunanji minister je dejal novinarjem, da je danes nemogoče reči, kakšen bo konec pogajanj med Rusijo in Finsko.

HELSINKI, 26. okt. Zunanji minister je dejal novinarjem, da je danes nemogoče reči, kakšen bo konec pogajanj med Rusijo in Finsko.

Nemci nadaljujejo koncentracijo

PARIZ, 26. oktobra. S fronte ni nobenih posebnih poročil. Bile so le manjše topniške akcije. Prejete so pa bile informacije, da se nadaljuje koncentracija nemških čet za Siegfriedovo črto. Te nove koncentracije poleg že izvršenih ustvarjajo utis, da pripravlja nemško vrhovno poveljstvo zares velik skupinski napad na Maginotovo črto in da se ne bo strahovalo nobenih žrtv. Sedaj prihajajoče čete bodo zadnja rezerva.

Del avstrijskih socialistov za Otona?

CURIH, 26. oktobra. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Londona, da se mudi tam bivši avstrijski nadvojvoda Robert Habsburg, ki bo v kratkem odpotoval v Pariz, kjer živi že več časa nadvojvoda Oton, pretendent na avstrijski prestol. V vplivnih londonskih zasebnih krogih se na veliko sondira teren za obnovitev habsburške Avstrije. Za prihodnje dni se pripravlja zadevna propaganda tudi v

Ameriki in akcija pri Vatikanu. Avstrijski emigranti podpirajo ta prizadevanja največ zaradi tega, ker je to edini načrt, za katerega bi se mogle zediniti večina vse avstrijske stranke. Zatrjuje se, da je celo med v tujini živečimi avstrijskimi socialisti demokrati mnogo takih, ki se zavzemajo za obnovitev Avstrije pod žezlom Otona Habsburškega.

Leon Blum za Daladierja

PARIZ, 26. oktobra. Bivši ministrski predsednik in socialistični voditelj Leon Blum je objavil v svojem listu »Populaire« članek, v katerem pravi, da njegova akcija za sklicanje francoskega parlamenta ni bila naperjena proti ministrskemu predsedniku Daladierju in sedanjemu vladi. Blum želi, da bi ostala sedanja

vlada na oblasti tako dolgo, dokler bo trajala vojna, ker bodo s tem dane najboljše garancije za kontinuiteto v sedanjih francoskih notranji in zunanji politiki, ki odgovarja vojnim potrebam republike. Vsako povzročanje vladnih kriz bi pomenilo — vsaj trenutno — slabitev sedanje notranje povezanosti.

Nove skrivnostne akcije

LONDON, 26. oktobra. Nasprotno pričakovanju ni podal Chamberlain včeraj nobenega poročila o vojnih dogodkih. Splošno se smatra to za dokaz, da se vodijo po diplomatski poti neke velike akcije, za katere se bo pa v kratkem izvedelo.

POTOPLJENA NEMŠKA KRIŽARKA

LONDON, 26. oktobra. Reuter. V britskem letalskem ministrstvu nimajo potrditeljnih vestih iz Osla, po katerih naj bi bila nemška križarka »Gneisenau« potopljena ob priliki napada angleških bombnikov na Wilhelmshaven.

ROOSEVELT NE BO GOVORIL

WASHINGTON, 26. oktobra. DNB. Predsednik USA Roosevelt se je odločil, da ne bo imel napovedanega velikega govora po radiu pred kadetskimi zborom v Lexingtonu (Virginia) na dan 11. novembra, obletnice premirja v svetovni vojni. Roosevelt opravičujejo ta svoj sklep s tem, da je preobložen s službenimi posli.

DEMANTI O NEMŠKIH NAMERAH PROTI HOLANDIJI

AMSTERDAM, 26. okt. Stefani. V Ameriki razširjene vesti, da namerava Nemčija kršiti holandsko nevtiralnost, označujejo holandski listi, zlasti »De Telegraaf«, kot popolnoma brez podlage.

Nemško bojno brodovje prebilo blokado

Na odprta morja je bilo poslanih večje število zelo naglih malih križark — Na Atlantiku operira tudi nemška križarka »Deutschland« — Protiuktepi angleške admiraltete

LONDON, 26. oktobra. Ob priliki predvčerajšnje potopitve štirih angleških trgovinskih ladij na Atlantiku se je mislilo, da jih je potopila mala nemška križarka »Emden«, sedaj se je pa izkazalo, da gre za veliko križarko »Deutschland«, ki je zajela tudi ameriški parnik »City of Flint« in ga prepeljala v Murmansk. S tem se potrjujejo prejšnje informacije, da je nemška admiralteta ob priliki znane bitke na Severnem morju pretelki teden izrabila ugodno priliko, predrla angleško blokado in odposlala na odprta morja večje število svojih manjših bojnih enot, posebno križark, ki so zelo prikladne za bojne operacije na oceanih. Te križarke imajo izredno velik akcijski radij, »Deutschland« n. pr. 10.000 milj, in morejo zato operirati na zelo dolgih progah brez potrebe po novih pogonskih sredstvih. Zaradi tega

pa morajo iti te ladje tudi v zelo oddaljene nevtiralne države po novo gorivo in hrano. S tem postaja razumljivejša, zakaj je bilo v zadnjih dneh potopljenih toliko angleških ladij. Nemška admiralteta meni, da so te male ladje prikladnejše za operacije, kakor podmornice, proti katerim nastopajo Angleži s čedalje večjim uspehom in katerih torpedi so tudi zelo dragi. Zaradi vsega tega je angleška admiralteta odredila vse potrebno, da se obrani pred tem nemškim bojnim brodovjem. Pričakuje se, da bodo že v kratkem doseženi v tem oziru zadovoljujoči uspehi.

LONDON, 26. oktobra. Neki rešeni mornar s potopljenega parnika »Stonagate«, ki je prispel z norveškim parnikom v Trondheim, je povedal, da je ameriško ladjo »City of Flint« zajela nemška kri-

žarka »Deutschland«. Ta križarka je potopila tudi parnik »Stonagate« in sicer med vožnjo iz Amerike čez Atlantski ocean.

WASHINGTON, 26. oktobra. Havas. Ameriški veleposlanik v Moskvi Steinhart je obvestil zunanje ministrstvo v Washingtonu, da je posadka parnika »City of Flint« živa in zdrava v Murmansku.

MOSKVA, 26. okt. Reuter. Po vestih iz Murmanska, ki jih javlja sovjetska agencija TASS, je luško poveljstvo osvobodilo internirano nemško posadko, ki je v ponedeljek pripeljala zaplenjeni ameriški parnik »City of Flint«. Posadka je izpuščena na svobodo zato, ker je ugotovljeno, da je parnik prispel v Murmansk zaradi popravil. Parnik bo ostal v pristanišču, da pregledajo tovor, o katerem trdijo Nemci, da je tihotapski.

GOVOR LORDA LOTHIANA
WASHINGTON, 26. oktobra. Angleški veleposlanik lord Lothian je imel govor na nekem banketu ter dejal, da bi prejšnje dni ne bilo samo pomagalo Hitlerju. Zaprta ni baza za mir. Anglija pa nikakor ne namerava ponovno diktirati miru Nemcem, ker bo spoštovala vse njene pravice.

Položaj Estonije po sporazumu z Rusi

Pohod ruskih čet se je izvršil v miru in redu — Ruski vojaki so se začudili, da je v Estoniji mogoče vse svobodno kupovati — Zaenkrat še ni strahu pred boljševizacijo

CURIH, 26. oktobra. »Neue Zürcher Zeitung« poroča o prihodu sovjetskih čet na Estonijo. Po poročilih nekoga očividca, ki se je te dni mudil na Estonskem, se je vkorakanje Rusov izvršilo ob asistenci estonske vojske in policije popolnoma mirno in v redu. Kljub temu so napredovale sovjetske motorizirane čete zelo počasi in bilo je izredno veliko poškodb, kar dokazuje, da oprema ni posebno dobra in zanesljiva, čeprav je šlo tu za najelitnejše oddelke.

Po ulicah Tallina se je sprehajalo veliko sovjetskih mornarjev, ki so pridno kupovali razne predmete, zlasti čevlje in tople perile. Ruski vojaki so se silno čudili, da je mogoče na Estonskem vse svobodno kupovati in v poljubnih količinah. Prav tako jih je začudilo, da so kmetijski domovi lepo urejeni in da se nikjer ne čuti nobeno pomanjkanje. Medtem je pa sovjetska mornarica že zapustila Tallin, samo pred pristaniščem so še zasidrani štirje rušilci, zraven pa stoji velika ma-

tična ladja za letala.

V notranje zadeve Estonije se Rusi doslej ne mešajo. Tudi sprememba v vladi se ni izvršila zaradi sovjetskega pritiska, ampak iz popolnoma notranjih potreb. V estonskih gospodarskih krogih so optimistično razpoloženi. Ustanavljajo se že nova industrijska podjetja, ali pa se pripravljajo njih ustanovitve.

Večini baltških Nemcev je zelo težko,

Litvanci še vedno niso v Vilni

KAUNAS, 26. oktobra. Dasi je bilo večeraj vse pripravljeno za vkorakanje litvanskih čet v Vilno in so te čete bile tudi že zbrane pred mestom, se vkorakanje vendarle ni izvršilo. V zadnjem trenutku je namreč sovjetsko okupacijsko poveljstvo obvestilo poveljnika litvanskih čet, da se mora izročitev mesta odgoditi za nedoločen čas. Kakšen je vzrok te odgoditve, tu še ni znano, zatrjuje se pa, da so nastali v Vilni veliki upori Polja-

kov in da so se med poljskim prebivalstvom in sovjetskimi četami razvili tudi spopadi z orožjem. Teh vesti seveda ni mogoče še kontrolirati, ker so vse zveze z Vilno prekinjene. Z drugega vira se je pa zatrjevalo, da Rusi namenoma odgajajo izročitev mesta, ker še niso do podrobnosti končana pogajanja med sovjetsko in litvansko vlado glede ugodnosti, ki naj jih dobi sovjetska Rusija v Litvi.

Pokrajinske volitve v Kanadi

QUEBEC, 26. okt. Havas. Po prvih rezultatih večerajšnjih pokrajinskih volitev izgleda, da so zmagali liberalci. Med drugimi je izvoljen tudi Gauthier, predsednik liberalne stranke in bivši predsednik ministrskega sveta pokrajine Quebec. Predsednik liberalne zveze Duplessis je tudi izvoljen. Pravosodni minister Lapoint je objavil izjavo, v kateri čestita Kanadi na volivnem rezultatu.

OTTAWA, 26. okt. Liberalna stranka je pri volitvah v provinci Quebec odnesla nepričakovano veliko zmago. Od sedanjih 18 poslancev je povišala število na 68. Predsednik vlade Mackenzie King je izjavil, da je to najboljši dokaz, da hoče Kanada pomagati Angliji. (Liberalna stranka se je namreč izjavila za neomejeno pomoč Angliji. Op. ur.)

ZAUSTAVLJENE AMERIŠKE LADJE

WASHINGTON, 26. okt. Po sporočilu zunanjega ministrstva USA so od 1. septembra vojskujoče se stranke zaustavile 21 ameriških ladij zaradi pregleda listin in tovorov. Angleške vojne ladje so ustavile 12, francoske 6, nemške pa 3 ameriške trgovske ladje. Večina teh ladij je bila zadržana teden dni, nato pa izpuščena. Angleži zadržujejo še dva ameriška parnika. Angleške vojne ladje so tudi zaplenile tovor dveh ameriških parnikov, in sicer fosfat in bombaž.

SPORI GLEDE BODOČEGA PREZIDENTA USA

WASHINGTON, 26. okt. Havas. Poljedelski minister Woless je v San Franciscu izjavil, da je zaradi stanja v Evropi nujno potrebna ugotovitev večine ameriške javnosti, da ostane Roosevelt še nadalje prezident USA. Ta izjava je sprožila značilne komentarje. Nekateri jo tolmačijo kot maneuver. Predstavniki demokratskega kluba je izjavil, da bi nikomur ne smeli omogočiti, da bi bil na čelu USA več kakor osem let. Demokrat Dartin je dejal, da je poljedelski minister očitno hotel s to izjavo napraviti razpoloženje za ponovno kandidaturo Roosevelta. Doslej se namreč Roosevelt o tem še ni izjasnil.

PALESTINA SE NORMALIZIRA

JERUZALEM, 26. okt. Havas. Oblastva so v zadnjem času storila številne ukrepe, in sicer ukinitev prepovedi hoditi iz hiš ponoči, ki je veljala zlasti v starem mestu Jeruzalemu, osvoboditev večine političnih kaznjencev, Arabcev in Židov itd. Ti novi ukrepi jasno dokazujejo, da se razmere v Palestini z vsakim dnem bolj normalizirajo.

Mariborska napoved. Oblačno vreme z dežjem v presledkih. Včeraj je bila najvišja toplota 13,7, danes najnižja 5,7, opoldne 5,2. Padavin od sinočnjega dežja je bilo 4,1 mm.

Borza, Curih, 26. okt. Devize: Pariz 10.13% London 17.88, New York 44.6, Bruselj 74.60, Milan 22.50, Amsterdam 236.50, Berlin 178, Stockholm 106.15, Oslo 101.25, Kopenhagen 86.05, Buenos Aires 105%.

Goeringov poziv iznajditeljem

AMSTERDAM, 26. oktobra. Havas. Tukajšnji listi pišejo, da je maršal Goering naslovil na nemške iznajditelje apel, v katerem jih poziva, da se lotijo reševanja nalog, katerih rešitev je potrebna Nemčiji v sedanjem položaju. V tem apelu so tudi navedene glavne naloge in označeni so problemi potrebnih iznajdb, ki se nanašajo na vojskovanje, pa tudi na druga področja. S tem v zvezi pišejo nemški listi, da Nemcem niso potrebne sedaj nobene udobnostne naprave in niso jim tudi potrebni ljudski avtomobili, pač pa so jim

potrebni novi izumi na področju prehrane s pomočjo nadomestil. Treba je najti sredstva, da se poveča agrarna produkcija in reja živine, treba je izpopolniti postopek, da se bo v večjih množinah pridobival sladkor iz lesa in izdelovalo maslo. Treba je najti nove načine za še uspešnejše konzerviranje življenjskih potrebščin, posebno sira. Tudi za tekstilno industrijo so potrebna nova nadomestila, a najti se mora dalje postopek za rentabilno izkoriščanje rude z malim odstotkom kovin.

Nove zmage v ameriškem senatu

WASHINGTON, 26. okt. Havas. Senat je z 61 proti 26 glasovom odbil amandman k predlogu zakona o nevtralnosti, ki ga je stavil demokratski senator Johnson in ki predvideva omejitev kompetenc prezidenta Roosevelta. Zatem je senat s 57 proti 14 glasovom odbil tudi drugi amandman istega senatorja, s katerim naj bi bila kongresu odvzeta pravica, ugotoviti dejansko vojno stanje za Ameriko. Prvi del Pittmanovega predloga o nevtralnostnem zakonu je tedaj šel gladko, z veliko zmago in brez izprememb skozi senat.

WASHINGTON, 26. okt. Havas. Amandman k predlogu zakona o nevtralnosti, ki ga je predložil senator Lafolett, na-

sprotnik embarga na orožje in municijo, je senat odklenil s 66 proti 21 glasovom.

WASHINGTON, 26. okt. Reuter. Zunanji minister je izjavil, da je bilo, odkar se razpravlja o nevtralnostnem zakonu, t. j. po 5. septembru, oporečenih za izvoz iz USA vojskujočim se državam vojnega materiala za 87.908.525 dolarjev. Od tega odpade na Francijo 58.414.113 dolarjev, na Avstralijo 5.078.700 dolarjev, na Veliko Britanijo 14.877.086, na Nemčijo pa 49 dolarjev. Prepoved je nanašala tudi na nekatere druge britske kolonije in dominione. Od 1. januarja je dobila Velika Britanija od USA vojnega materiala za vsoto 26.650.644 dolarjev.

Himmler šef priseljavanja

BERLIN, 26. okt. Hitler je poveril šefa nemške policije, Himmlerja, da vodi organizacijo in nastanitev vračajočih se Nemcev. Vse upravne oblasti in organizacije so naprošene, da pomagajo Himmlerju pri koloniziranju priseljencev.

FRANCIJA IN ANGLIJA NERAZDRUŽLJIVI

PARIZ, 26. okt. Francoski listi v svojih komentarjih Ribbentropovega govora v Gdansku poudarjajo, da so vsa nemška prizadevanja, razdvojitvi angleški in francoski narod, zaman. Francija in Anglija ne moreta sprejeti nobenega papirja, podpisane od sedanjih nemške vlade, in ne bosta odložili orožja vse dokler ne bosta namesto papirja imeli stvarna jamstva.

NOVA RUSKA DELEGACIJA V NEMČIJE

KÖNIGSBERG, 26. okt. DNB. Ruska poljedelska delegacija s komisarjem Temosijenom na čelu, je snoči prispela semkaj. Pozdravili so jo narodno-socialistični predstavniki Vzhodne Prusije. Davi je delegacija odpotovala dalje v Berlin.

RUSI IZPUŠČAJO JAPONSKE RIBIČE

TOKIO, 26. okt. Havas. Komisariat za zunanje zadeve v Moskvi je dovolil, da se izpusti na svobodo devet japonskih ribiških ladij s posadkami vred, ki so bile lanske jeseni internirane. Ruske ladje, ki so še pod nadzorstvom japonskih oblasti, se bodo v kratkem vrnile v Rusijo.

NEMCI BODO POTAPLJALI VSE

KODANJ, 26. oktobra. Havas. Kakor sporoča agencija Ritzau, je dansko zunanje ministrstvo izdalo komunikate v zvezi s sporočilom nemškega poslanika v Kodanju, ki je preko danskega zunanjega ministrstva opozoril vse danske državljane na nevarnost potovanja z angleškimi in francoskimi ladjami. Nemško poslanstvo je v svojem opozorilu pripomnilo, da bodo odslej vsi konvoji, tako francoski kakor angleški napadeni, a ne samo vojne ladje, spremljajoče trgovske ladje, ampak tudi le-te brez ozira, kateri državi pripadajo. Istotako bodo tovarne ladje kakor tudi ladje, ki potujejo iz nevtralnih dežel in plujejo ponoči z ugaslo lučjo, izpostavljene nevarnosti, da se bodo smatrale za sovražne ladje in bodo potemtakem uničene.

SPREHOD ANGLEŽEV NAD NEMČIJO

LONDON, 26. oktobra. Angleška izvidniška letala so v pretekli noči letela nad Nemčijo, zlasti tudi nad Berlinom in Hamburgom. Bomb niso metala.

SEMDA LISTA PADLIH ANGLEŠKIH PILOTOV

LONDON, 26. okt. Letalsko ministrstvo je izdalo sedmo listo padlih in pogrešanih pilotov. Lista vsebuje 32 imen.

PRINC MIHAEL POLNOLETEN

BUKAREŠTA, 26. okt. Romunski prestolonaslednik Mihael je postal večeraj z dovršenim 18. letom polnoleten, zato je po določilih ustave postal takoj član senata in Akademije.

Domaci zadiski

SDS dobi štiri sen torje

Uradna lista vseh vladnih kandidatov za senatne volitve še ni objavljena. Za banovino Hrvatsko je znano, da bo od 13 senatorjev dobila HSS 10, SDS 2, RZ 1. Imena kandidatov HSS še niso znana. Večidel od SDS bosta kandidirala gg. Večidel Vilder in Sava Kosanović, od RZ pa dr. Niko Subotić. Izven banovine Hrvatske bo dobila HSS na listo še enega senatorja v drinski banovini, SDS pa dva in sicer dr. Milana Kostića v dunavski banovini in proto Kecmanovića v vrbaski banovini. — Skupina gg. Bože Maksimovića bo imela na skupni listo dva kandidata za senat, v dunavski banovini Milutina Petrovića, v vrbaski banovini pa bivšega senatorja Jovana Aleksića. Pristaši dr. Laze Markovića bodo volili senatorja proto Tomislava noviča v drinski banovini.

Prota Podunavec o

dr. Mačkovem govoru

Prota Danilo Podunavec, prvak SDS je k nedeljskim govorom dr. Mačka na zborovanju SDS izjavil dopisniku »Glasogradske Pravde«: »Govor dr. Mačka napravil na nas vse silen vtis. Prvi kor drugi njegov govor sta bila odlična. Splošni vtis je izreden. Samostojna demokratska stranka dobro napreduje. Ljudje prihajajo do orientacije, ki je pravilna in se vračajo v stranko. Tudi tisti, ki bili zapeljani, pa celo oni, ki so bili na skrajni levici, se spet vračajo k nam. Kmetje vedo, da je njih mesto v naši stranki.«

Dr. Krnjević dopisniku »Havasa«

Dr. Juraj Krnjević, glavni tajnik HSS je izjavil dopisniku »Havasa« med drugim naslednje: »Glasovi, ki se širijo o porazu na Hrvatskem, so zlonamerni in prihajajo od zainteresirane strani. Neki elementi, ki so nasprotni sporazumu, sprožili incidente in dali povod za neugodne vesti. Nihče ne pozna strukture HSS. Hrvatska seljačka stranka nikoli bolj zedinjena in složna kakor danes. Moč naše stranke je priznana v oblasteh v Beogradu, ki dobro vedo, da se red na Hrvatskem ne more vzdržati brez sodelovanja HSS. Dali smo vse dokazov o aktivnosti elementov, ki so eksponirali že pod prejšnjimi režimi. Hočejo tudi zdaj izzvati nered. Danes vsi incidenti likvidirani, po Hrvatskem vlada mir. Na poti smo, da uvedemo 20 letih nov režim. V prehodni dobi se veda ne more iti brez reakcije s strani naroda proti tistim, ki so ga prej izkoriščali. Prepričan sem, da bodo vsi napori stranke kronani z uspehom, v kratkem bo vsa Hrvatska obnovljena in konsolidirana.«

Beseda hrvatski mladini

Kdor misli, da bo vseučiliška mladina dajala ton našemu političnemu življenju, ta se globoko moti. Žela bo mnogo več simpatij, če se bo bavila s pozitivnim delom in studijem, ker je hrvatski narod vselej potreboval strokovnjake in pozitivne delavce. Hrvatska inteligencija bo imela v svobodni Hrvatski tak položaj, kakor ga bo zaslužila s svojim delom. Koliko bo služila skupnosti, toliko se bo tudi ta brigala zanj. Koliko so izpadi škodo studentom samim, lahko vedo na bolje siromašni vseučiliščniki, ki imajo manjka higienskih stanovanj in dobrih hrane. Studenti se obračajo na javnost za podpore, toda spopadi ne spadajo v privatni studij. Oni so znak objektivne gladi človeka ni tak. Vsak dinar hrvatskega naroda je težko prislužen, zato se pazi, da je denar, ki gre za davke, pravično in rentabilno naložen. Naj naša vseučiliška mladina potrudi, da bomo bili si spoštovanje. V vsakem primeru nam prizanesajo z »levičarstvom« in »desničarstvom«, ker vsi dobro vedo kam to vodi. Hrvatski narod ima svoj pota in svoje brige, bori se za narodno svobodo, v kateri bo vsak njegov politični svoboden, v katerem bodo vladali gospodarski napredek in socialna pravičnost, je napisal »Hrvatski dnevnik« v svojem uvodniku k nemirnim dnevom, ki so bili v minulih dneh na zagrebški uni-

Prvovrstne bukove in hrastove

PARKETE

dobavlja po najugodnejših pogojih

REMEC-Co.
KAMNIK

Novice

Dosmrtna kazen za naročeni umor

Zalostno poglavje našega podeželja, ki terja v skrbi za grunt vedno nove žrtve

Večernik je 18. in 19. avgusta poročal o razpravi pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča, ki je tekla proti 20letnemu hlapcu Janeu u Naratu iz Planjske pri Majšpergu, in 31letnemu posestniku Janezu Letonji, ki je Narata nagovarjal ter mu dobil 1000 din, če spravi s sveta njegovo Nežo Lubejevo, s katero je imel preglavice zaradi preužitka. Na razpravi, ki ji je predsedoval s. o. s. Cemer, in ki je bila zaradi Naratove mladostnosti tajna, je bilo zaslišanih nad 20 prič, ki so Letonjo močno obremenjevale, čeprav je on vse zanikal. Vendar pa so bili dokazi za njegovo krivdo preveliki ter ga je kazenski senat obsodil na 20 let težke ječe, Narata pa, ki je umoril

Lubejevo na 10 let težke ječe. Državni tožilec dr. Trampuž se je takrat pritožil proti prenizki kazni. Zadevo je zdaj rešilo apelacijsko sodišče v Ljubljani, ki je povišalo Letonji kazen na dosmrtno težko ječo, Naratu pa na 15 let težke ječe.

Nedolžna v zaporu izgubila dva sina

Te dni je bila izpuščena iz beograjskih zaporov Jaka Jurinova iz Beograda, ki je bila pred štirimi meseci aretirana pod sumom trgovanja z belim blagom. Sodišče se je prepričalo o njeni nedolžnosti in jo izpustilo. Sirota pa je bila zelo nesrečna, ko je prišla v hišo, kjer je pred meseci stanovala in je v svojem nekdanjem stanovanju našla tuje ljudi. Še bolj pa se je uboga mati prestrašila, ko ni našla dveh svojih sinov, malega Tomislava in

dijaka Vojislava. Oba je hišni lastnik zaradi neplačane najemnine vrgel na veso. Dečka sta odšla po svetu, ker nista imela nobenih sorodnikov v prestolnici. Mat je zama poizvedovala na vseh krajih in koncih za otrokoma. Nikjer ju ni mogla najti. Vsa nesrečna se je zatekla v beograjsko uredništvo s prošnjo, da njeno tragedijo objavijo. Morda bosta na ta način sinova zvedela, da je mati zopet na svobodi in da ju težko pričakuje.

Znatne omejitve železniškega prometa

Z 28. oktobrom bo stopil v veljavo nov železniški vozni red, ki predvideva v Sloveniji precejšnje omejitve v potniškem prometu. Na Slovenijo odpade skupno 78 potniških in mešanih vlakov, nanovo pa je uvedenih samo 8 vlakov. Omejitve potniškega prometa v Sloveniji lahko ocenimo na okoli 20%. Omejitve utemeljuje železniška uprava z zmanjšanim prometom, kar pa je najbrže samo prehodnega značaja. Zlasti so prizadete lokalne proge, kjer je ukinjenih največ vlakov.

Na progi Maribor—Št. Ilj izostanejo potniški vlaki z odhodom iz Maribora ob 7.00, 10.00 ter z odhodom iz Št. Ilje ob 11.54 in 17.20. Uveden pa je nov vlak z odhodom iz Maribora ob 5.30 in prihodom v Št. Ilj ob 6.25.

Na progi Maribor—Prevalje izostanejo potniška vlaka z odhodom iz Maribora ob 10.12, z odhodom iz Prevalj ob 14.43 in prihodom v Maribor ob 16.47.

Na progi Slov. Bistrica postaja—Slov. Bistrica mesto izostanejo mešani vlaki z odhodom iz Slov. Bistrice ob 5.57, 8.45, 11.15, 15.07 in ob nedeljah in praznikih ob 21.45; z odhodom iz Slov. Bistrice mesto pa izostanejo vlaki ob 6.24, 9.32, 13.32, 16.17 in ob nedeljah in praznikih ob 21.12.

Na progi Ljutomer—Gornja Radgona odpadejo vlaki z odhodom iz Ljutomera ob 8.15, 11.16, 14.08 in 16.13, v obratni smeri pa izostanejo potniški vlaki z odhodom iz Gor. Radgone ob 7.01, 10.05, 14.59 in 20.35. Na tej progi je vpeljan nov par vlakov z odhodom iz Ljutomera ob 15.40 in odhodom iz Gor. Radgone ob 22.34.

Na progi Ormož—Murska Sobota izostanejo vlaki z odhodom iz Ormoža ob 7.23 in 10.17 ter z odhodom iz Murske Sobotice ob 7.08 in 10.32.

Na progi Celje—Velenje odpadejo vlaki z odhodom iz Celja ob 10.25 in 20.48, v obratni smeri pa z odhodom iz Velenja ob 13.45 in prihodom v Celje ob 14.50. Na tej progi vozi nov vlak z odhodom iz Celja ob 19.05 in prihodom v Velenje ob 20.12.

Na progi Poljčane—Zreče izostanejo mešana vlaka z odhodom iz Poljčan ob 14.29 in odhodom iz Zreč ob 12.40. Na progi Slov. Konjice—Zreče izostanejo še mešana vlaka z odhodom iz Slov. Konjic ob 12.03 in z odhodom iz Zreč ob 16.30.

Na progi Celje—Grobčno odpadeta vlaka z odhodom iz Celja ob 7.17 in 19.50 ter z odhodom iz Grobnice ob 6.07 in 19.00.

Na progi Zidani most—Celje izostanejo vlaki, ki odhajajo iz Zidanega mosta ob 4.04 in prihajajo v Celje ob 4.40.

Na progi Velenje—Dravograd—Meža izostanejo potniška vlaka z odhodom iz Velenja ob 13.49 in z odhodom iz Dravograda ob 12.10. Na progi Slovenjgradec—Dravograd odpadeta vlaka z odhodom iz Slovenjgradca ob 5.26 ter z odhodom iz Dravograda ob 20.37. Na progi Dravograd—Velenje vozi nov vlak z odhodom iz Dravograda ob 11.00.

Na progi Jesenice—Beograd odpade drugi nočni brzovlak in obratno prvi nočni brzovlak.

Nova telefonska govorilnica na meji. V Libeljah nad Dravogradom bodo v naslednjem letu izgradili svojo novo javno telefonsko govorilnico, ki bo tudi velika gospodarskega pomena, ker so prodajne zveze zelo pomembne.

Obup ljubljanske četstoške. Včeraj je nek 14 letna četstoška v Ljubljani skočila skozi okno drugega nadstropja. K sreči je dekle dobilo le lažje poškodbe.

Nov pomočnik poštnega ministra je bil svetnik poštnega ministrstva Miloslav Ciko.

Za ravnatelja državnega pravobranilca je postavljen dosedanjí namestnik vrhovnega državnega tožilstva dr. Ivo Matijević.

Žrtve velenjskega rudnika. V velenjskem rudniku je električni tok ubil Martina Polenika, ki je bil zaposlen pri električnem sekalnem stroju. Pokojnik zapušta pet nepreskrbljenih otrok.

Škofljavska konferenca v Zagrebu. V Zagrebu je te dni škofljavska konferenca, ki jo vodi zagrebški nadškof. Po prvi seji bo delo konference razdeljeno na več odsekov, kateri bodo razpravljali o perečih problemih katoliške Jugoslavije.

Maščevalka. Očetno kislino je obraz 16 letna Bosiljka Martinova iz Beograda svojemu fantu, trgovskemu pomočniku Slavku Kralju, ko ji je rekla, da ne mara več za njo in da ni več njeno resno mislil na njo. Fant bo najbrže ob eno oko, ljubosumno dekle pa je bil iz takoj aretirala.

Žrtve svetovne vojne. Kmet Veljko iz Vučaka v Srbiji si še vedno pravi rane, ki jih je dobil na Kajmakčani med svetovno vojno. Hrani si tudi tiste, ki jih je prinesel s Solunske fronte, ki jih je naselil z njo. Zato jih ljudem ne daje, ki so jih dobili v svetovni vojni, in vendar je Evropa zajela že znova vojno.

Grobniča jo miče. 80 letna starka Stanka Colovičeva iz Vrbice v bližini Gruža je dala postaviti lepo grobnico, za katuro je izdala 100.000 din. Grobnica starki je položena v njo.

Zvonik namesto cerkve. Siromašni ljudje iz neke vasi v bližini Konjice v Sloveniji so si zgradili zvonik in poleg njega zvon, ker imajo zelo daleč do cerkve.

Novi enorazrednici. Te dni je bila v Ljubno v Savinjski dolini banovalna komisija, ki je pregledala terene vseh krajev občine Ljubno, odkopala potrebne, da se zgradijo novi šolski poslopji za enorazrednike pri Rijeju v Teru in nad Ljubno.

Čista na ovinku pri St. Juriju ob Savi. Na preloženem taktu, da bo tam, kjer bo preložen takt, se že izvršujejo in pred nastopijo zimo končana.

Padli vojaki na mestnem grobovišču. Mestna občina celjska bo v celjski bolnišnici 65 letni Marija Hojnikova iz Zaloga pri Dram-

c Petje na grobovih. Kakor vsako leto, bodo tudi letos peli na praznik Vseh svetih žalostinke na celjskih pokopališčih združeni celjski moški pevski zbori. Skupna vaja bo danes zvečer ob 20. v Narodnem domu.

Slavnostna akademija v proslavo osvoboditve Jadrana, katero priredijo podmladkarji in mestni odbor Jadranske straže v Celju, bo v soboto, 28. zvečer ob 20. v Mestnem gledališču.

Ptuj

Drava je ugrabila mlado življenje. V Dupleku pri Sv. Martinu popravljajo že dalje časa leseni most čez Dravo. Tukaj je vršil tesarsko delo tudi Stefan Zelenko 19 letni pos. sin iz Podvine pri Ptuj. Včeraj je po nesreči padel v hladne drav-

ske volove, katerim pa se ni mogel več izviti. Prisotni so se zama trudili, da bi ga rešili. Zelenko je bil vzoren fant.

Tovorni avto odlomil kačipot. Te dni je neki tovorni avto, ki je bil prevržen naložen, prelomil na Minoritskem trgu še ne dolgo postavljeni železni kačipot.

Kaj pravijo čebelarji. Čebelarji pravijo, da so imeli čebele letos dobro pašo le na travnikih in ajdi. Ko je cvetelo dreve, je neprestano deževje preprečilo čebelarjem nabiranje medu. Knjige pišejo, da imajo čebelarji v šestih letih eno dobro leto, eno slabo, ostalo pa povprečno. Čebelarji ptujске okolice pa že od l. 1928 ne pomnijo dobre letine. Letos je povprečna letina. Med prodajajo po 15 din.

Nad dva metra dolg som v Savi

NENAVADNA DOGODIVŠČINA IN SREČA SIROMAŠNEGA RIBIČA

Iz Siska javljajo o redki sreči, ki se je nasmehnila siromašnemu vaškemu ribiču Matu Bezuhovu iz Makova. Bezuhov se je vozil s čolnom po Savi in ribaril. Nikakšne prave sreče ni imel, in dan se je že nagibal, ko je znenada začutil, da je pograbila njegov čoln nevidna sila ter ga začela vleči proti rečnemu toku. Ribič je začel klicati na pomoč. Slišali so ga kmet-

je, ki so mu prihiteli na pomoč s svojimi čolni. Skupno so potlej spravili Bezuhov čoln k obali ter začeli vleči vrv. Kmalu se je pokazalo na vodni gladini temno zeleno hrbtišče orjaškega soma, dolgega 2.15 metra. Ribič se nadeja, da bo dobil za 70 kg težkega soma v Zagrebu 1000 din.

Smrtna nesreča na dupleškem mostu

Včeraj popoldne se je pripetila pri popraviljanju dupleškega mostu smrtna nesreča, katere žrtve je postal 25letni oženjeni zidarSKI delovodja Jožef Zelenko iz okolice Ptuja. Zelenko je sedel na dolgem tramu, ki so ga po škripecu spuščali

z mostu proti Dravi. Nenadoma so vezi popustile in tram je z Zelenkom vred strmoglavil v reko. Samo parkrat je zamahnil nesrečnež z rokami in se prikazal na površini Drave, nato pa je izgubil v valovih. Trupla še niso našli.

Zagonezna Poljakinja okradena v Splitu

Poljakinja Marija Mimi Firtenberger, žena tovarnarja z orožjem, je često prihajala v Split, kjer je zbujala videz zelo bogate dame. Družila se je z mladimi častniki in na zunaj zelo razkošno živela.

Zasebno pa je bila zagonezna Poljakinja zelo skromna. Skoraj na smešen način se je pogajala s hotelskimi ravnatelji za ceno sobe in hrane. Stanovanje je večkrat menjavala in vselej navedla, da so ji ukradli zdaj krzno, zdaj nakit ali pa denar.

Te dni je Mimi nenadoma stopila pred hotelskega direktorja v Park hotelu v Splitu in mu hladnokrvno pripovedovala, da ji je hotelski sluga ukradel dragocene uhane z briljanti, vrednimi 100.000 din ter platinast moški prstan, vreden 5000 din.

Prekmurski drobiž

Diplomirala sta na ljubljanski univerzi Andrej Karel iz Kupšinec za inženirja kemije, Ludvik Tomori iz Gornje Lendave za inženirja arhitekta.

Grajski kino v Soboti predvaja v četrtek, soboto in nedeljo dopoldne komedijo „Rendezvous v Parizu“.

Požar je naredil veliko škodo na gospodarskem poslopiju Josipa Kūharja v Tešnovcih.

Slugo so takoj aretirali, ke. so našli pri njem dve vizitki na ime Poljakinje. Ko so ga vprašali, kje je dobil vizitke, je pravil, da se mu je zdelo Mimi zelo simpatična, ker ga je spraševala kaj nenavadne stvari. Zato je ukradel dve vizitki, da bi videl, kdo je prav za prav skrivnostna dama. Oblasti, ki vodijo preiskavo o veliki tatvini, ki je baje fingirana, se zanimajo zdaj za razmere elegantne Poljakinje, ki večkrat obišče Split.

Predlog o razporeditvi bolniških blagajn

Komisar Suzorja g. Gašparac je izročil ministru za socialno politiko predlog o razporeditvi bolniških blagajn za leto 1939. do 1940. Ta predlog predvideva:

Bolniška blagajna trgovskega bolniškega društva v Ljubljani bo delovala v smislu dosedanjih predpisov na teritoriju Suzorja v Ljubljani; bolniška blagajna Merkurja bo delovala na teritoriju Suzorja v Hrvatski; bolniška blagajna beograjske trgovske omladine pa bo delovala na teritoriju Okrožnega urada v Somborju, Beogradu, Subotici, Novem Sadu, Petrogradu, Skoplju in Nišu. Za področje

Okrožnih uradov v Banjaluki, Tuzli in Sarajevu ter za del področja Suzorja v Dubrovniku se bo ustanovila nova bolniška blagajna privatnih nameščencev z odlokom ravnateljstva Suzorja, če se bo javilo 5000 članov s tega področja.

Dosedanji člani Merkurja izven teritorija banovine Hrvatske, ki se do konca oktobra ne bodo prijavili za člane bolniške blagajne trgovske omladine v Beogradu, bodo postali od 1. novembra člani pristojnih okrožnih uradov. Merkur je dolžan odstopiti vse potrebne popise in evidence dotičnim uradom.

Zanimivosti

Velika kariera admirala Kuznjecova

Iz siromašne kmetke do poveljnika ruske vojne mornarice v Baltiku

Novi šef ruske baltske vojne mornarice Nikolaj Kuznjecov se je rodil v siromašni kmetki koč 1. 1902. Že kot deček je moral trdo delati in pomagati materi, ki je prazgodaj postala vodova. Ko je bil 15 let star, med svetovno vojno, je šel na morje. Postal je mornar. Na krovu tor-

CAR PETER VELIKI

temeljitelj ruskega pomorstva in baltskega vojnega ladjevja

pedovke se je boril v l. 1918—1921 na fronti, kot rdeči mornar proti angleško-francoskim četam, ki so intervenirale v prid Estonike.

Leta 1922 je izredno nadarjeni mladenič vstopil v mornarsko šolo, ki jo je po 12 mesecih zapustil kot izučen strojnik. Šel je v Kronstadt, sovjetski mornarici je zelo primanjkovalo sposobnih ljudi. Postal je poveljnik vojne ladje »Aurora«, ki je med boljševiško revolucijo bombardirala Zimsko palačo v Leningradu in ki je danes šolska ladja ruske vojne mornarice.

Prava kariera Kuznjecova se je začela šele l. 1924, ko je bil sprejet v komunistično stranko. Poslali so ga v mornariško akademijo, ki jo je dovršil z odličnim

uspehom. S 36. leti je Kuznjecov postal lani poveljnik ruskega vojnega ladjevja v Tihem oceanu. Tu je vodil z Japonci važna pogajanja v pomorsko-pravnih zadevah.

Pred meseci je Stalin poklical Kuznjecova v Moskvo, kjer mu je poveril vodstvo baltske vojne mornarice. Obenem ga je imenoval za člana osrednjega odbora stranke. Kot predstavnik, mornarice v vrhovnem svetu je vodil Kuznjecov tudi pogajanja z angleško-francoskimi

častniki v Moskvi.

Zdaj je Kuznjecovljeva mornarica zastražila važne točke ob obali baltskih držav, kjer je nekoč odprl Peter Veliki Rusiji okno v široki svet. Mladi admiral stopa po stopnjah davnega prednika, ruske križarke, ki so se usidrale pred nosom Estoncev pa so postale ljudem samoobsebi umevna zgodovinska zadeva, ki se je po nekaj letih presledka spet obnovila.

Ali bodo USA vstopile v evropsko vojno

O tem vprašanju razpravlja v »Popolo d'Italia« Luigi Barzini in pravi, da je ameriški farmer ter delavec proti takšni reviziji nevtralnega zakona, ki bi državo znova pritegnila v evropsko vojno, kakor l. 1917. Res je Amerika 4000 milj oddaljena od Evrope, vendar je po mnenju pisca ta daljava malenkostna za primer, da bi bile Zedinjene države primorane poseči v evropsko vojno.

Po skušnjah, ki jih imajo Američani, bo

do pač privolili v izvoz vojnega materiala, toda samo proti plačilu v zlatu. Francija in Anglija bosta nekaj časa, dokler imata zlate rezerve, brez skrbi nabavljali strelivo in orožje v Ameriki. Zedinjene države ne bodo več tako nespametne kakor l. 1917-18, pravi Barzini, ko so dajale na kredit, dokler je ameriški finančni minister imel še kaj razpoložljivega denarja.

Danska in Norveška si razdelita Grenland

Italijanski listi so prinesli te dni vest, da sta se Danska in Norveška dokončno sporazumeli za razdelitev interesnih področij na Grenlandu, največjem otoku sveta. Grenland je bil od 1261 do 1814 pod norveško oblastjo, poslej je bil last Dancev. Zaledenela zemlja je bila predmet večnih sporov med obema državama. Zdaj poročajo, da bi si zahodni del pri-

svojila Danska, vzhodni pa Norveška. Grenland ostane nerazdeljena dansko-norveška kolonija, ki ji bo vladal 60članski odbor, sestojec iz Dancev in Norvežanov. Celotni Grenland bo pripadel »nordijskim kolonijam«, ki jih bo upravljal odbor 30 danskih in 30 norveških članov, 10 zastopnikov Švedov, 5 Fincev in 1 Islandec.

Irci odpravljajo svojo pravljico Vineto

Gori ob Baltskem morju, ki je prav te dni v ospredju svetovnega političnega zanimanja, je stala v danini slovenska Vineta, mesto, ki se je pogreznilo v morje. O njej nam pripoveduje pravljica, pa tudi slovenska balada. Vendar poznajo

nekaj podobnih pravljič tudi drugi narodi, tako n. pr. Irci. Irska pravljica pravi, da je stal pred poldrugim tisočletjem ob morski obali med krajema Great Orme in Penmaenmawr mogočen grad, v katerem je prebival silen roparski vitez Helyg Ap Glanabg. Nekega dne ga je vendar doletela zaslužena usoda. Ko se je zabaval v družbi svojih pajdašev, je nastal velik vihar, in grad se je z vsem, kar je bilo v njem, pogreznil v morje. Samo harpinist in neki sluga sta se rešila na kopno, in pevec je hodil potem od kraja do kraja in opeval to strašno dogodivščino. Znanstveniki so skušali že pred leti ugotoviti, ali je v tej pravljici kaj resnice, vendar brez posebnega uspeha. Arheologu W. F. Grimesu se je pa letos poleti ob neki veliki oseki posrečilo najti ob morski obali zares močno obzidje, dolgo 120 in široko 55 metrov, ki je gotovo ostanek tistega pravljicega gradu velikega roparja. Zaradi tega je določila finska vlada posebno odpravo znanstvenikov, ki se

Zaslužena smola nepismene kuharice

Pred bruseljskim sodiščem je bil te dni zanimiv proces. Kuharica Marcela Dumoulin je tožila svojo bivšo gospodinjjo, grofico R. C. Marcela je bila zelo pretožena ženska in ker se ni znala obvladati, jo je grofica odpustila. Dala ji je izplačilo in nepismena kuharica je šla iskat novo službo.

Kamor je prišla, jo je spremljala smolna. Zenske so se ji na glas smejale, ko so prečitale njeno priporočilo. Nepismena Marcela ni vedela, da je bilo v izpričevanju napisano:

»Podpisana grofica R. C. potrjujem, da sem bila v službi svoje kuharice, gdč.

Marcele Dumoulin. Gdč. Dumoulin je izkušena in genialna kuharica, pa moram priznati, da sem storila vse, da bi bila ona z menoj zadovoljna. Žal moram ugotoviti, da se nisem znala prilagoditi njenemu oblastnemu značaju tako, kakor je želela. Rada bi še ostala v njeni službi, čeprav je bila moja potrpežljivost že do skrajnosti preizkušena. Gdč. Dumoulin me je odpustila z današnjim dnem iz službe. Grofica R. C.»

Neka prijateljica je Marceli prečitala, s kakšnim priporočilom se ponuja v novo službo. Užaljena kuharica je stopila na sodišče po zadoščenje.

H. de Vere-Stacpoole

ISODNA LJUBEZEN MORNARJA ERICSSONA

ROMAN

50

»Aha,« pravi Sursson, »gotovo pripravlja kaj velikega. Tole skrivnostno meškanje —«

»Skrivnostno meškanje!« vzklikne Mag. »Kaj se to pravi? Ničesar nimava skrivatile!«

Sursson je bil užaljen. »Jaj nisem mislil nič slabega. Hotel sem samo reči, da ima Ericsson gotovo kaj katera za bregom, da jo zagode Magnussonu. Toda kaj hočem! Vsako besedo zavijem že v ustih.«

»Obrnil se je zopet k svojim ribam. Torej skrbi za čoln in mreže!« zakliče Magnus za njim.

»Bom že skrbel,« je mrmral Sursson predse.

Magnus se je obrnil in odšel po cesti navzdol. Čutil je, da ga je pri stvari opazila, da stvar nekje šepa. Človek bi moral biti vendar nor, da bi se spravljal po tako slabi poti na tako dolgo potovanje čez gore, pri čemer bi moral prebresti dve reki.

Pek Jonsson je pravkar odpiral svojo prodajalno, in Magnus je vstopil, da bi si kupil nekaj kruha; ki ga je nameraval pojesti na obali.

»Vesti o Eriku Ericssonu?« je poizvedoval Jonsson, ko je nudil Magnusu zemlje.

»Vesti?« pravi Magnus. »Kakšne vesti pa potrebuješ o njem?«

»Veš so sinoči pravili v krčmi, da je odšel in se še ni vrnil.«

»Potem pa ljudem kar povej, da lahko enkrat drži jezik za zobmi,« je dejal Magnus, divji nad novim vprašalcem. — »Ericsson je popolnoma sposoben, skrbeti sam za sebe, in če je za nekaj dni odšel po svojih opravkih, tedaj ve, kaj dela, in nikomur ni dolžan dajati odgovor za svoje početje.«

Obrnil se je in zapustil prodajalno. Že spet nova težkoča! Kako bi bilo le mogoče, umakniti se tolikim ušesom in očem? Še nekaj dni, in ves kraj bo razburien nad Ericssonovim izginotjem, in ne bo več mogoče, prepeljati ga s Ful-

marja na kak bolj oddaljen kraj, ne da bi ta gobezdavica tukaj o tem ne zvedela! In če bodo enkrat zvedeli vaščani, ne bo ostalo dolgo skrito niti vladnemu zdravniku v Stykkisholmurju.

Ko je hodil po cesti, pogreznjen v take misli, mu je prišla nasproti Helga Thorursson, ki je bila namenjena v njuno hišo.

Kadar je Helga zjutraj prišla, sta bila moža navadno že proč. Pospravila je hišo in uredila postelji, prižgala ogenj in pripravila zajtrk, vse za eno krono na teden; in za to plačo jima je kuhala poleg tega še večerjo in pomivala posodo.

Magnusa je že od vsega začetka privlačevala; bila je kakor dobri hišni duh. In ko ji je zdaj stal nasproti, se mu je zdelo, da je našel rešitev vseh težkoč. Da je poprej zaprl hišna vrata, da bi ne mogla priti v sobo in videti, kako je vsa izpraznjena, se mu je zazdelo zdaj skrajno bedasto.

Okrenil se je in skupaj sta stopila v izbo.

»Helga,« je začel Magnus, preden je mogla ona kaj reči. »Erik Ericsson je zapustil Sharstöd in nikoli več se ne bo mogel vrniti sem. Zdaj je na nekem kraju čisto blizu tukaj, toda ne smem ti povedati, kje. Zgodila se mu je velika nesre-

bo v kratkem podala do skrivnostnega najdišča in ga skušala podrobneje preiskati. Na razpolago ji bo za fotografiranje tudi posebno letalo.

MILIJON LET STARE OPICE

V apnenčevem kamnolomu pri Gardelegenu v Nemčiji so našli prazgodovinsko okostje. Strokovnjaki geološko-paleontološkega instituta v Halleju so v njem spoznali ostanek opice, ki so tamkaj bivale pred milijon leti. Bili so to najstarejši sesalci na nemških tleh. Okostje, zasuto v pesku in glini, je še starejše kakor ostanki sesalcev, ki so jih našli v dolini Geisel.

ZUCKERKANDEL IN STRUPENE GOBE

Znani dunajski zdravnik prof. dr. Zuckerkandel se je sprehajal nekoč po Dunajskem gozdu in srečal kmeta, ki je nabiral gobe. »Pazite se!« je dejal zdravnik, »letos je zelo veliko strupenih gob. Jaz sem zdravnik in poklicali so me že k mnogim, ki so se zastrupili z gobami; nekateri so celo umrli.« — Kmet se je pa nasmešnil in odgovoril: »Ne bojte se, ne nabiram jih zato, da bi jih jedel.« — »Čemu jih pa potem nabirate?« je vprašal zdravnik. — »Zato, da jih nesem na dunajski trg,« je odvrnil kmet.

STORKLJA IN LETALSKI ALARM

V Swintonu, majhnem angleškem mestecu, je pred dnevi povzročila storklja nenavaden poplah. Ptica se je vsedla na žico, ki je sprožila sireno in ljudje so jeli bežati v zaklone. Namah se je dvignilo v zrak več letal in iskalo sovražnika. Kasneje je stražnik odkril vzrok poplaha in javil zadevo poveljstvu. Letala so se seveda vrnila, sovražnik je bil le dolgonoga storklja.

K staršem male Nedice je prišel zvečer na obisk očelov prijatelj, ki ga je Nedica prvič v življenju videla. Preden je dekle odšlo spat, je želelo lahko noč vsem, mater in očeta je pa poljubila.

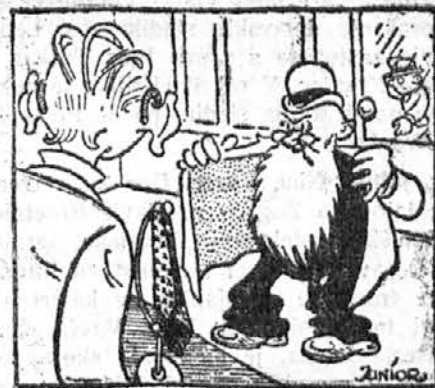
Pred neznanim gostom se je Nedica poklonila in hotela oditi. Gost jo je pridržal in dejal:

— No, Nedica, kaj meni ne boš dala poljubčka?

— Ne, ne!

— Zakaj pa ne?

— Ah, prosim vas, kako morem poljubiti človeka, ki sem ga komaj spoznala...

— Rad bi kupil ovratnik.
— Kakšnega pa želite?
— Prosim, prav takšnega kot ga imam na sebi...

ča. Da, se oziraj se! Dal sem mu rjuhe in štedilnik ter vse jedilno orodje.

Dekle se je oziralo po praznem prostoru, v katerem ni nič ostalo razen postelji, stolov, mize, nekaj obleke in trnkov. Prebledela je, in njene ustnice so trepetale, ko se je obrnila proti Magnusu.

»Erik Ericsson se ne bo več vrnil? Nikoli več?«

»Nikoli več!«

»Poglej,« pravi Magnus po kratkem molku, »nihče ne sme ničesar zvedeti, samo ti in jaz in Švala Gunnarsson. Celo Gunnarsson ne sme o tem ničesar vedeti.«

»Od mene ne bo nihče ničesar zvedel,« je obljubila Helga. Mišlila je, da se je Ericsson na kakršenkoli način pregrešil proti zakonu.

Iz vsega srca se ji je zasmilil Magnus, ki ji je sedel tako beden nasproti. Njene oči so se napolnile s solzami. Stopila je k njemu in mu tolažeče položila roko na pleča. Magnus se je zdrznil; potem je dvignil oči k njej in jo pritegnil k sebi. Na ljubezen ni mislil; občutek nesreče ga je preveč težil, da bi mogel misliti na karkoli drugega. Toda trenutek jo je držal trdno in tesno prižeto k sebi.

Ericssona je izgubil; toda zdelo se mu je da mu pošilja ljubi Bog Helgo v znamenje.

Kultura

Ob dvajsetletnici mariborske podružnice SPD

»Planinski vestnik« je posvetil svojo letošnjo 10. številko dvajsetletnici obstoja mariborske podružnice Slovenskega planinskega društva, za katero so prispevali gradivo sami Mariborčani. Predsednik podružnice dr. Jože Bergoč je prispeval uvodno besedo »Bilanca ob dvajsetletnici, prvi predsednik dr. Ljudevit Brence pa svoje spomine na začetek in prvo dobo organizacije, ki je nastala na temelju prenosa bivše dunajske podružnice v poprevratni Maribor. Najobsejnejši spis je pa napisal Ljudevit Zoržut pod naslovom »Postanek in razvoj mariborske podružnice«. V njem je opisal historiat planinstva v Podravju pred letom 1919, ustanovne dobe mariborske podružnice, uprave v prejšnji in sedanji dobi, Mariborsko kočjo, kočjo na Klopem vrhu, planinsko zavetišče na Pankracu, Seniorjev dom in končal s toplim priznanjem neumornega dela »Vestnikovega« urednika dr. Josipa Tominška. Dr. Igor Rosina je orisal nacionalni pomen našega pohorskega planinstva, Bruno Rotter pregled razvoja turisticke v Mariboru, dr. Janko Orožen zimske turisticke v Mariboru, Mirko Langer razvoja alpinizma pri mariborski podružnici, Ivan Kravos je prispeval dalje spomine na prevzem Mariborske kočje, urednik dr. Josip Tominšek pa epilog.

Drugi del revije je posvečen običajnemu gradivu. Tu objavlja Josip Wester spis »Marko Vincenc Lipold o Savinjskih Alpah« z Lipoldovo sliko, Anton Flegar opisuje Gorenjo Kopico, Pavel

Kunaver piše o planincu in angleščini, sledi pa obzor in društveni vestnik z obsežnim gradivom, med katerim je tudi nekrolog ravnatelju Jakobu Zupančiču s sliko markantnega pokojnika. Kakor je v prvem delu in sploh v veliki večini vse gradivo posvečeno Mariboru in njegovemu planinstvu, tako so mu posvečene tudi slike. Tu so fotografije dr. Brenčeta, inž. Šlajmerja in dr. Bergoča, slika sedanjega odbora, Mariborske kočje, kočje na Klopem vrhu, Sv. Pankraca na Kozjaku, Seniorjevega doma in dve umetniški fotografiji čez celo stran, Lipovškovo »Jutro na Pohorju« in Kovačičeva »Jesen na Pohorju«.

Mariborska podružnica Slovenskega planinskega društva je opravila v teh dvajsetih letih svojega obstoja in delovanja veliko nalogo tako v planinskem kakor v narodnem in deloma tudi v planinsko-publicističnem oziru. Zelo važno in pomembno pa je že to, da je bilo ves ta čas uredništvo »Planinskega vestnika«, ki se je razvil v odlično revijo velikega ugleda, segajočega daleč čez slovenske meje, v rokah člana prav te naše mariborske podružnice, dr. Josipa Tominška. S tem je bilo omogočeno, da se je slovenski in ostali planinski svet seznanil tudi z našimi severnimi obmejnimi višavami, ki se sicer ne morejo ponašati z veličino gorenjskih orjakov, hranijo pa v sebi prav tako obilico tihih in trajnih lepot. Ta številka »P. V.« naj velja zato kot zbornik mariborske podružnice SPD ob njeni dvajsetletnici.

Gospodinja se je vrnila s počitnic. Preplašena je vprašala slugo: — Kje je pa papagaj? — Mačka ga je snedla! — Joj, joj, moj ubogi papagajček... Tako lepo je znal govoriti kakor človek. — Zakaj me pa potem ni poklical, ko je bil v nevarnosti! se je odrezal sluga.

Zaročnica sedela na trati. — Glej, Manica, našel sem štiriperesno deteljico... — Torej, se bova kmalu poročila. To je dober znak, skoro nas bo več, je srmežljivo dostavila Manica. — Pahi, jaz sem pa mislil, da prišla štiriperesna deteljica srečo...

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za oglas je din 8.—. Družbe, preklicali dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi dnevno enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma za vpisati v bismo skupaj z naročilom ali pa po poštni poizvedbi na čekovni račun št. 11.409. Za pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

Hišni posestniki in najemniki preglejte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni ANTON RAJŠP. MARIBOR Orožnova 6. kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 10276-1

NOGAVICE

(lastni izdelki), rokavice, volna, odeje, koče, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (poleg tržnice). 9879-1

Umetno cvetje

nagrobni venci po ugodnih cenah pri »Lama« Jurčičeva ul. 4. Prost ogled

ZA GROBOVE

nagrobne križe, svetilke in razne druge potrebščine dobite pri tvrdki Justin Gustinčič, Kneza Kocila ul. 14. 10294-1

PREMOG 100 kg Din 28.— Filipančič, Kopališka 10. 10339-1

Posesi

HIŠA

nova zidana z vrtom napredaj. Delavska ul. 18. Zg. Radvanje. 10372-2

Prodaj

LOVSKI PES

3 leta star, dresiran, irski seter, napredaj. Naslov v upravi »Večernika«. 10358-4

SPALNICA

trda, skoraj nova, radi odseilitve ugodno napredaj. Naslov v upravi »Večernika«. 10376-4

Sobo odda

SOBO

lepo opremljeno, oddam boljše gospodu. Ruška c. 7-I. desne stopnice, vrata 7. 10380-7

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE oddam samo mirni stranki brez otrok. Principova 9. Mejlje. 10371-5

Kupim

Naročajte blago po pošti!

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bali naročiti blago po pošti? Ako blago, ki ga vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica

Kasiner, Ohler

Zagreb, Illica 4 in 6

Lopis: Zagreb 112, poštini predaj

STANOVANJE

do prvega brezplačno, potem pa din 200, na Aleksandrovi 101 Pobrežje. 10377-5

TRISOBNO STANOVANJE oddam. Maistrova 16-II, 7. 10382-5

STANOVANJE

eno- in dvosobno oddam. Nova hiša. Tržaška 36. 10385-5

Spomnite se CMDI

Obvestilo

Vljudno javljam gg. gostilničarjem, restavratorem in kavarnarjem, da ne delam več za Senekoviča, temveč sem z današnjim dnem vstopil v staro znano firmo

CIRIL KAMPL

tovarna sodavice in trgovina z mineralno vodo, Maribor, Kettejeva ulica 1, Tel. 23-97. Prosim, da bi mi ohranili še nadalje svojo naklonjenost, in se priporočam z odličnim spoštovanjem

Štefan Harsos

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so počastili spomin najine drage, blagopokojne mame, gospe

Olge Balon, roj. Lipold

in jo spremili na njeni zadnji poti 21. oktobra 1939 k njemu večnemu počitku, vsem, ki so naklonili cvetje na njen grob, društvu Nanos-Jadran za ganljivo pesem, preč. gospodu župniku p. Valerijanu Landergotu, gospodu Viktorju Grčarju, gospe ravnateljici Antoniji Stupci in našemu sosedu gospodu Jakobu Višočniku za tople besede v njen spomin in vsem, ki so nama izrazili svoje sožalje. Ganjena izrekava prisrčno zahvalo deputaciji moziškega Sokola, ki je prinesel na njeno zadnjo pot svoj prapor, ki mu je ob razvrtju pred pol stoletjem v pomladi svojega življenja pripela spominski trak.

Maribor, oktobra 1939.

Ivanka in Franjo Lipold

Sport

Pravilna kazen

Kazenski odbor HNS je brez formalnega zaslivanja — to itak ni bilo potrebno — kaznoval Ratka Kacijana s »smrtno kaznijo za nogometaša«: doživljenjsko prepovedjo igranja. Kacijan je to hudo kazen zaradi dvojnega napada na sodnika Maccorattija tudi temeljito zaslužil. Kazenski odbor se je postavil na edino pravil-

no stališče, da taki dirjaki ne spadajo na igrišča. Sport sploh, posebno pa še nogometni, že itak preveč trpi zaradi podednih surovin. Potrebne bi bile stroge kazni tudi za manjše izgrede: edino na tak način bomo naredili red v sportu. Izločiti je treba vse take elemente iz sporta.

Atleti bodo zborovali v Ljubljani

V nedeljo bo v Ljubljani reden in izreden občni zbor atletske zveze. Izredni občni zbor bo na zahtevo Hrvatov, ki predlagajo reorganizacijo atletske zveze. Ustanovljene bodo najbrže tri zveze ter ena vrhovna, za katero pa se govori, da bo prenešana v Beograd. V poročilu zveznega upravnega odbora je rečeno, da je bil letošnji program v redu izvršen predvsem zaradi redne finančne podpore ministrstva za telesno vzgojo. Zveza izdaja svoj strokovni list »Atletika«. V začetku sezone je bilo 51 članov, sedaj pa jih je že

56. Zaradi dogodkov v svetu je odpadlo večko nameranih prireditev. V Ljubljani se bo v nedeljo odločilo, kdo bo vodil bodočo vrhovno atletske zveze.

»HRVATSKO ZIMSKO-SPORTSKI SAVEZ«

V Zagrebu bodo danes ustanovili svoj savez za zimske sporte. Hrvati tudi pripravljajo pravila za ustanovitev vrhovnega zimskosportnega saveza. Hrvatski savez bo v začetku imel 19 članov. Hrvatskih klubov je okoli 20, prav toliko srbskih, dočim je slovenskih nad 70.